

4.3.2022

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan riskienhallinnan jaoston kokous

Aika	4.3.2022 klo 10-12
Paikka	Teams
Osallistujat	valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) erityisasiantuntija Antti En, valtioneuvoston kanslia talousjohtaja Risto Hakoila, ulkoministeriö johdon asiantuntija Maija Säkjärvi, oikeusministeriö turvallisuspäällikkö Kari Santalahti, sisäministeriö erityisasiantuntija Elina Saarimaa, puolustusministeriö yksikön päällikkö Sakari Lehtiö, valtiovarainministeriö (finanssineuvos Sami Naparin sijaisena) tarkastusneuvos Sari Korpimies, opetus- ja kulttuuriministeriö erityisasiantuntija Tuija Laukkanen, maa- ja metsätalousministeriö hallitussihteeri Veera Kojo, liikenne- ja viestintäministeriö johtava asiantuntija Ville Autero, työ- ja elinkeinoministeriö finanssis sihteeri Marianne Koivunen, sosiaali- ja terveysministeriö rakennusneuvos Timo Tähtinen, ympäristöministeriö assistentti Taru Mäkelä, valtiovarainministeriö (sihteeri)
Poissa	finanssineuvos Sami Napari, valtiovarainministeriö
Kutsuttu asiantuntija	Väinö Viherkoski, Valtiontalouden tarkastusvirasto

1. Kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen ja esittäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Puheenjohtaja toivoi, että kokouksessa mietittäisiin, mitä jaoston työ voisi olla. Pidettiin esittäytymiskierros.

2. VTV:n huomioidut riskienhallinnan kehittämistarpeista (Väinö Viherkoski/VTV)

Väinö Viherkoski Valtiontalouden tarkastusvirastosta (VTV) esitteli VTV:n näkemyksiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseen. Esityksessä avattiin taustaa ja keskeisiä vaiheita. Eduskunta on edellyttänyt valtioneuvostotasaisen riskienhallinnan kehittämistä; toimeksiannon taustalla on kaksi VTV:n tarkastuskertomusta sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vuosilta 2017-2018.

VTV korostaa keskittymistä isoihin asioihin ja riskeihin, jotka arvioidaan todennäköisesti toteutuviksi tai vaikutuksiltaan merkittäviksi. Tieto on keskeisessä osassa; päätöksentekijöillä tulisi olla riittävä tieto hallinnossa tunnistetuista riskeistä. Tärkeää on myös saada koko

valtioneuvosto mukaan systemaattiseen riskienhallintaan. Riskienhallinnan jaostolla on tärkeä rooli riskienhallinnan kehittämisessä.

3. Jaoston toiminta

- **Taustaa**

Puheenjohtaja kertoi jäsenille jaoston perustamisen taustasta. Eduskunnan lausumassa (EK 43/2018 vp–K 19/2018 vp) määritettiin, että hallitus ryhtyy välittömästi toimiin valtion riskienhallinnan parantamiseksi. Lausuman jälkeen perustettiin valtioneuvostotasoista riskienhallintaa valmisteleva työryhmä. Työryhmä julkaisi loppuraporttinsa toukokuussa 2021 ja siinä esiteltiin neljä tavoitetta riskienhallinnalle sekä suosituksia ja jatkotoimenpide-ehdotuksia.

Myös riskienhallinnan kypsyysanalyysi on tehty 2019. Kysely lähetettiin kaikille virastoille. Kyselystä nousi esille tarve yhteisille menettelyille ja ohjeille sekä koordinoitumalle, hallinnonalan rajat ylittävälle yhteistyölle. Esille nostettiin myös tarkastusvaliokunnan mietintö edellisestä hallituksen vuosikertomuksesta, jossa on konkreettisiakin tehtäviä riskienhallinnan kehittämiseen liittyen.

Puheenjohtaja esitteli yhteensovittamisen tasoja, johon kuuluvat normitaso, organisatorinen taso, semanttinen taso sekä tekninen taso.

Esille nousi kysymys jatkuvasti ylläpidettävästä tilannekuvasta sekä ennakointityön jatkuvuus. Pohdittiin myös, miten välttäisiin päällekkäisyyksiltä valmius- ja varautumispuolella tehtävän tilannekuvan kanssa. Todettiin, että eri prosessien synergioiden tunnistaminen olisi tärkeää. Ennakoinnin ja riskienhallinnan välinen yhteys on tunnistettu ja sitä on käsitelty valtioneuvostotasoista riskienhallintaa valmistelevan työryhmän loppuraportissa. VNK:n kanssa on myös keskusteltu valmius- ja varautumisasioista.

- **Toiminnan määrittely ja raja**

Mitä tehdään, miten tehdään ja mitä ei tehdä? Riskienhallinnan jaosto luo edellytyksiä (normaaliolojen) riskitietoiselle päätöksenteolle valtioneuvostossa. Puheenjohtaja esitteli kehittämisen viitekehystä: ISO31000, COSO-2013 ja ISO22301.

- **Työsuunnitelma**

Puheenjohtaja esitteli työsuunnitelman luonnosta ja nosti esiin kolme näkökulmaa:

1. Prioriteetit
2. Tuotokset
3. Asiantuntijaesitykset yms.

Käytiin keskustelua työsuunnitelmaluonnoksesta. Jaoston työn painopisteen tulisi olla riskien huomioimisessa uusissa tilanteissa ja päätöksenteossa ja sillä tulisi olla mahdollisimman rajatut kehityskohteet. Olisi hyvä löytää muutamia kehittämiskohteita,

joihin ainakin alkuvaiheessa panostetaan. Mahdollisia konkreettisia kokonaisuuksia voisivat olla valtioneuvoston yhteinen tietojärjestelmä tilannekuvan luomiseen ja ylläpitämiseen, säädösvalmistelukysymys sekä hankeriskien arviointi (hankeriskien arviointiohje laajempaan kokonaisuutena, jossa käsiteltäisiin erilaisia hankkeita ja kuinka hankekontekstissa pitää riski käsitellä). Todettiin, että yhteisen tietojärjestelmän osalta on ensin mietittävä vaatimukset sille ja vasta sen jälkeen edetä hankintaan. Muina mahdollisina tarkastelun näkökulmina esiin nousivat talousprosessit ja hankinnat.

Keskusteltiin riskitilannekuvasta ja sen laatimisen mahdollisesta aikataulusta ja mahdollisuudesta laatia tilannekuva vuoden 2023 kevääseen mennessä.

Käytiin keskustelua aiheista, joita ei pystytä yksittäisissä ministeriöissä käsittelemään. Näitä ovat muun muassa turvalliset tietoyhteydet ja tiedonsuojaamisasiat, kyberasiat sekä valtionhallinnon yhteisistä palveluista resurssit ja osaaminen.

Todettiin, että jaostolla on käsillä erittäin laaja tehtäväkokonaisuus ja lisäkokouksille sekä priorisoinnille on tarvetta. Tiimeri-työtilassa olevaan työsuunnitelma-dokumenttiin voi kommentteilla "äänestää" prioriteetteja jaoston työksi. Kommentteja toivotaan 25.3. mennessä. Tavoitteena on olla konkreettinen ja realistinen. Avoin kysymys on myös se, että otetaanko periaatepäätöksen valmistelusta koppi vai tehdäänkö se erillisenä työnä?

Puheenjohtaja esitteli myös työsuunnitelmaan kirjatut riskit liittyen jaoston työhön.

- **Työtavat**

Jaosto kokoontuu aina ennen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan kokousta, minimissään neljä kertaa vuodessa. Pohdinnassa on myös, onko resursseja valmistella asioista jaoston sisäisissä pienryhmissä. Jaoston ensimmäisestä kokouksesta ja sen sisällöstä pidetään briiffi VM:n VSKP:lle, budjettipäällikölle ja talouspolitiikan koordinaattorille.

- **Resursointi**

VVC:ssa on käynnissä riskienhallinnan erityisasiantuntijan rekrytointi. Virka on määräaikainen vuoden 2023 loppuun asti.

4. Muut asiat

Ei muita asioita.

5. Seuraava kokous

Osa jaoston sihteerin lähettämistä kokousajankohdista oli huonoja, joten niille etsitään uudet päivämäärät. Seuraava kokous pidettäneen kuitenkin toukokuussa.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 11.55.

Jakelu

Riskienhallinnan jaoston jäsenet